

# Obsah

<b>I. Obecný úvod .....</b>	<b>7</b>
1.1 Předmět pracovního práva .....	7
1.1.1 Individuální pracovní právo .....	7
1.1.2 Kolektivní pracovní právo .....	8
1.1.3 Zaměstnanost .....	8
1.1.4 Výkon kontroly nad dodržováním pracovněprávních předpisů .....	11
1.2 Historický vývoj .....	11
1.2.1 Počátky právní úpravy pracovních vztahů .....	11
1.2.2 Právní úprava pracovních vztahů v ABGB .....	12
1.2.3 Vývoj pracovního práva do vzniku Československa .....	13
1.2.4 Pracovní právo v první ČSR .....	15
1.2.5 Pracovní právo v Protektorátu Čechy a Morava .....	17
1.2.6 Poválečné změny v pracovním právu .....	20
1.2.7 Socialistické pracovní právo .....	20
1.2.8 Pracovní právo v období 1989 - 2000 .....	22
1.2.9 Pracovní právo po roce 2000 .....	26
1.2.10 Nový zákoník práce .....	27
1.2.11 Novela zákona o zaměstnanosti .....	30
1.3 Mezinárodní právní úprava .....	30
1.4 Harmonizace pracovního práva s právem EU .....	31
1.4.1 Přímý účinek směrnic .....	31
1.4.2 Nepřímý účinek směrnic .....	32
1.4.3 Odpovědnost státu za škodu .....	33
1.4.4 Význam judikatury EU .....	33
1.4.5 Harmonizace českých pracovněprávních předpisů .....	33
<b>2. Pracovněprávní vztahy .....</b>	<b>35</b>
2.1 Obecné principy .....	36
2.1.1 Vztah zákoníku práce k občanskému zákoníku .....	36
2.1.2 Možnost odchýlení se od ustanovení zákoníku práce .....	36
2.1.3 Rovné zacházení, zákaz diskriminace .....	37
2.1.4 Základní zásady .....	39
2.1.5 Relativní a absolutní neplatnost právních úkonů .....	39
2.2 Druhy pracovněprávních vztahů .....	39
2.3 Vznik pracovního poměru .....	40
2.3.1 Postup před vznikem pracovního poměru .....	40
2.3.2 Jmenování .....	42
2.3.3 Pracovní smlouva .....	42
2.3.4 Další informace .....	48
2.4 Změny pracovního poměru .....	48
2.4.1 Změna subjektu .....	49
2.4.2 Změna obsahu .....	50
2.5 Skončení pracovního poměru .....	51
2.5.1 Ukončení pracovního poměru dohodou .....	51
2.5.2 Ukončení pracovního poměru výpovědí .....	52
2.5.3 Okamžité zrušení pracovního poměru .....	59

2.5.4	Ukončení pracovního poměru ve zkušební době .....	60
2.5.5	Ukončení pracovního poměru na dobu určitou .....	60
2.5.6	Odvolání z vedoucího místa.....	61
2.5.7	Ochranné doby.....	62
2.5.8	Odstupné.....	63
2.5.9	Potvrzení o zaměstnání / Pracovní posudek .....	64
2.5.10	Hromadné propouštění .....	65
2.6	Dohody o pracích konaných mimo pracovní poměr.....	66
2.6.1	Obecný úvod .....	66
2.6.2	Dohoda o pracovní činnosti.....	67
2.6.3	Dohoda o provedení práce.....	68
2.7	Pracovněprávní spory.....	68
<b>3.</b>	<b>Pracovní doba.....</b>	<b>71</b>
3.1.	Obecný přehled .....	71
3.1.1	Úvod .....	71
3.1.2	Definice pracovní doby a doby odpočinku .....	72
3.1.3	Délka pracovní doby .....	72
3.1.4	Práce přesčas .....	73
3.1.5	Práce v noci .....	75
3.1.6	Pracovní pohotovost .....	76
3.2	Rozvržení pracovní doby .....	77
3.2.1	Rovnoměrné rozvržení pracovní doby .....	77
3.2.2	Nerovnoměrné rozvržení pracovní doby .....	78
3.2.3	Pružné rozvržení pracovní doby .....	78
3.2.4	Konto pracovní doby.....	79
3.2.5	Další povinnosti související s rozvržením pracovní doby.....	80
3.3	Přestávky v práci, doba odpočinku .....	81
3.3.1	Přestávky v práci.....	81
3.3.2	Nepřetržitý odpočinek mezi dvěma směnami .....	81
3.3.3	Nepřetržitý odpočinek v týdnu .....	82
3.3.4	Dny pracovního klidu .....	82
<b>4.</b>	<b>Odměňování za práci.....</b>	<b>84</b>
4.1.	Úvod do problematiky odměňování za práci .....	84
4.1.1	Odměňování mzdu .....	86
4.1.2	Povinné příplatky zaměstnanců odměňovaných mzdou.....	87
4.1.3	Odměňování platem .....	89
4.1.4	Povinné příplatky zaměstnanců odměňované platem.....	89
4.1.5	Společné zásady poskytování mzdy a platu .....	91
4.2	Poskytování náhrady mzdy.....	92
4.2.1	Překážky na straně zaměstnance.....	92
4.2.2	Překážky na straně zaměstnavatele .....	94
4.2.3	Další případy.....	94
<b>5.</b>	<b>Překážky v práci .....</b>	<b>95</b>
5.1	Obecný výklad.....	95
5.2	Překážky v práci na straně zaměstnance .....	96
5.2.1	Dočasná pracovní neschopnost .....	96
5.2.2	Mateřská a rodičovská dovolená .....	98

5.2.3	Jiné důležité osobní překážky v práci .....	100
5.2.4	Překážky v práci důvodu obecného zájmu .....	101
5.3	Překážky na straně zaměstnavatele .....	103
5.3.1	Prostoje a přerušování práce způsobené nepříznivými povětrnostními vlivy .....	103
5.3.2	Jiné překážky v práci na straně zaměstnavatele .....	103
<b>6.</b>	<b>Dovolená.....</b>	<b>105</b>
6.1	Dovolená za kalendářní rok a za odpracované dny.....	105
6.1.1	Dovolená za kalendářní rok nebo její poměrná část .....	105
6.1.2	Dovolená za odpracované dny .....	106
6.1.3	Dotatková dovolená.....	106
6.2	Čerpání dovolené .....	107
6.3	Krácení dovolené.....	108
<b>7.</b>	<b>Bezpečnost a ochrana zdraví při práci,péče o zaměstnance.....</b>	<b>109</b>
7.1	Předmět BOZP .....	110
7.2	Povinnosti zaměstnavatele v oblasti BOZP .....	110
7.3	Povinnosti zaměstnance v oblasti BOZP .....	112
7.4	Kontrola v rámci BOZP .....	112
7.5	Předmět péče o zaměstnance .....	113
7.6	Pracovní podmínky zaměstnanců.....	113
7.7	Odborný rozvoj zaměstnanců .....	114
7.8	Stravování zaměstnanců .....	116
7.9	Zvláštní pracovní podmínky některých zaměstnanců.....	116
7.9.1	Zaměstnávání fyzických osob se zdravotním postižením.....	116
7.9.2	Pracovní podmínky zaměstnankyň / Péče o děti .....	116
7.9.3	Pracovní podmínky mladistvých zaměstnanců .....	117
7.10	Pracovní lékařské služby .....	118
7.10.1	Obsah pracovní lékařských služeb .....	118
7.10.2	Smluvní zajištění .....	119
7.10.3	Úhrada pracovní lékařských služeb .....	119
7.10.4	Hodnocení zdravotního způsobilosti .....	119
7.10.5	Prohlídky .....	120
<b>8.</b>	<b>Náhrada škody .....</b>	<b>121</b>
8.1	Obecný výklad.....	121
8.2	Odpovědnost zaměstnance za škodu.....	122
8.2.1	Obecná odpovědnost .....	123
8.2.2	Odpovědnost za nesplnění povinnosti k odvrácení škody.....	124
8.2.3	Odpovědnost za schodek na svěřených hodnotách, které je zaměstnanec povinen vyúčtovat .....	125
8.2.4	Odpovědnost za ztrátu svěřených věcí .....	126
8.3	Odpovědnost zaměstnavatele za škodu .....	127
8.3.1	Obecná odpovědnost za škodu .....	128
8.3.2	Odpovědnost při odvrácení škody .....	129
8.3.3	Odpovědnost za škodu na odložených věcech .....	129
8.3.4	Odpovědnost za škodu při pracovních úrazech a nemocech z povolání.....	130
<b>9.</b>	<b>Kolektivní pracovní právní vztahy .....</b>	<b>132</b>
9.1	Obecný úvod.....	132
9.2	Druhy zaměstnaneckého zastoupení .....	133
9.2.1	Odborová organizace .....	133

9.2.2	Rada zaměstnanců a zástupce pro oblast BOZP.....	134
9.2.3	Evropská rada zaměstnanců .....	135
9.3	Zaměstnavatelská seskupení.....	137
9.4	Součinnost zaměstnavatele se zástupci zaměstnanců .....	137
9.4.1	Základní zásady .....	137
9.4.2	Informování a projednání .....	138
9.4.3	Spolurozhodování .....	140
9.4.4	Kontrola.....	140
9.5	Kolektivní vyjednávání .....	141
9.5.1	Kolektivní smlouvy .....	141
9.5.2	Kolektivní vyjednávání .....	142
9.5.3	Kolektivní spory.....	143
<b>Seznam použité literatury .....</b>		<b>146</b>

## Seznam zkratek

<b>BOZP</b>	bezpečnost a ochrana zdraví při práci
<b>ES</b>	Evropská společnost
<b>EU</b>	Evropská unie
<b>LZPS</b>	Listina základních práv a svobod, usnesení č. 2/1993 Sb. předsednictva ČNR o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součásti ústavního pořádku České republiky.
<b>MOP</b>	Mezinárodní organizace práce
<b>MPSV</b>	Ministerstvo práce a sociálních věcí
<b>občanský zákoník</b>	Občanský zákoník, zákon č. 40/1964 Sb.
<b>zákon o BOZP</b>	zákon č. 309/2006 Sb., kterým se upravují další požadavky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci v pracovněprávních vztazích a o zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při činnosti nebo poskytování služeb mimo pracovněprávní vztahy (zákon o zajištění dalších podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci).
<b>zákon o inspekci práce</b>	zákon o inspekci práce, zákon č. 251/2005 Sb.
<b>zákon o kolektivním vyjednávání</b>	zákon o kolektivním vyjednávání, zákon č. 2/1991 Sb.
<b>zákon o zaměstnanosti</b>	zákon o zaměstnanosti, zákon č. 435/2004 Sb.
<b>ZP, zákoník práce</b>	zákoník práce, zákon č. 262/2006 Sb.